

Zaaknummer : 01113602
Ons Kenmerk : ODH1341412
Datum : 18-08-2025

Beschikking

Omgevingswet – Flora- en fauna-activiteiten

Onderwerp

Op 15 augustus 2024 hebben wij, van Stichting Vidomes, een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zoals opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag betreft schadelijke handelingen op een vogelrichtlijnsoorten en een habitatrichtlijnsoort, zoals opgenomen in artikel 11.37 en artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving ten behoeve van het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan woningen aan de Anna Blamanhove 33-100, J.C. Bloemhove 5-43, Coornherthove 1-30 en de Louis Couperushove 1-27 te Zoetermeer. De vergunning wordt gevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen zoals genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 1 oktober 2029.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen** aan Stichting Vidomes;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze vergunning;
- IV. dat deze vergunning geldig is vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, Msc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices:

1. Kaart van het plangebied;
2. Locaties van nest- en verblijfplaatsen;
3. Tijdelijke voorzieningen;
4. Permanente voorzieningen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteiten (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan renovatie en energetisch verbeteren woningen Hovenbuurt 5017 Zoetermeer' van 14 augustus 2024 en de aanvullende gegevens van 20 juni 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na de inwerkingtreding van deze vergunning;
 - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Gewone dwergvleermuis

10. Het ongeschikt maken van de kraamverblijfplaatsen, zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 5). De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 7) van alle handelingen welke een effect hebben op de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 mei of tussen 1 augustus tot en met 15 oktober. Dit is buiten de kwetsbare kraam- en winterperiode van de gewone dwergvleermuis;
 - b. indien de kraamverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden tussen 15 april tot en met 15 mei of tussen 1 augustus tot en met 1 september, dient eerst een ochtendcontroleronde uitgevoerd te worden om er zeker van te zijn dat de kraamverblijfplaats niet al of nog in gebruik is. Indien de kraamverblijfplaats reeds of nog in gebruik is genomen, dient gewacht te worden met het ongeschikt maken tot na de kraamperiode;
 - c. de bebouwing dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen;
 - d. indien invliegopeningen van geveldelen met elkaar in verbinding staan is het, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. De ruimte tussen exclusion flaps mag maximaal drie meter zijn;
 - e. het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - f. de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan vier van de vijf dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 10 graden en droof en met een windkracht van maximaal 3 Bft;

- g. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een ochtend controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten;
 - h. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub f en g, dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober;
 - i. na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
11. De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dient te worden gemonitord door de ecologisch deskundige (voorschrift 5). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor onderzoek naar kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het meest actuele Vleermuisprotocol. Dit onderzoek dient met voldoende waarnemers uitgevoerd te worden. Uit de monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de voorzieningen als kraamverblijfplaats. Met betrekking tot de monitoring gelden de volgende voorwaarden:
- a. de monitoring van de tijdelijke voorzieningen dient uitgevoerd te worden in het eerste jaar dat de tijdelijke voorzieningen ingezet worden en nadat de huidige kraamverblijfplaats niet meer beschikbaar is;
 - b. de monitoring van de permanente voorzieningen dient uitgevoerd te worden in het eerste, derde en vijfde jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen en functioneel zijn. Het eerste jaar van monitoring is het jaar waarin de permanente voorzieningen een volledig kraamseizoen beschikbaar zijn;
 - c. de resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - I. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, de inzet van apparatuur (batdetector, warmtebeeldcamera), het aantal waarnemers en de waarnemingen en aantallen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - II. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen;
 - III. indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden de monitoringsverplichting eerder te beëindigen, of kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;
 - IV. indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar eveneens te worden gemonitord. Indien deze de vergunningstermijn overschrijden, dient minimaal twee maanden voor deze datum een wijziging van de omgevingsvergunning te worden ingediend door de initiatiefnemer voor wat betreft de geldigheid ervan.

Huismus

12. Voor het ongeschikt maken van de nestlocaties van de huismus voorafgaand aan de werkzaamheden, gelden de volgende voorwaarden:
- a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode, welke loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf dagen met drie of meer dagen vorst;
 - b. indien sprake kan zijn van late vervolglegels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige;
 - c. het ongeschikt maken van de nestlocaties dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de eerste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels of vogelschroot onder de eerste rij dakpannen, na expliciete vrijgave door de ecologisch deskundige;
 - d. in de broedperiode dient maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;

- e. als de ecologisch deskundige op basis van het controlebezoek (onder sub d van dit voorschrift) concludeert dat er geen huismussen in de bebouwing aanwezig zijn, dan mag deze het plangebied vrijgeven voor het starten van de werkzaamheden.

Gierzwaluw

13. Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw (welke loopt van 15 april t/m 31 augustus). Hierbij is het van belang dat:
 - a. indien sprake kan zijn van vroege of late legsels (ter beoordeling van de ecologisch deskundige), ook de periode 1 tot en met 15 april en 1 tot en met 15 september ontzien moet worden;
 - b. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden een ecologisch deskundige een controle uitvoert om vast te stellen dat er op dat moment geen gierzwaluwen in het plangebied verblijven. Pas als dit wordt vastgesteld kunnen de werkzaamheden aanvangen.
 - c. indien sprake kan zijn van late vervollegsels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige; en
 - d. wanneer de werkzaamheden langer dan een jaar duren, dient het ongeschikt maken gefaseerd uitgevoerd te worden.
14. Lokgeluiden dienen afgespeeld te worden bij de nieuwe nestkasten door een ecologisch deskundige met kennis van de gierzwaluw. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
 - a. lokgeluiden van roepende volwassen vogels ('screaming' of roepschreeuwen) dienen afgespeeld te worden tussen 15 mei tot 15 juli, tussen 8:00 en 13:00 uur;
 - b. lokgeluiden dienen voor niet meer dan 2 uur lang iedere 10 à 15 minuten afgespeeld te worden, in korte perioden van 2 tot 3 minuten lang;
 - c. lokgeluiden mogen niet bij regen afgespeeld worden;
 - d. het afspelen van lokgeluiden dient te stoppen zodra:
 - i. een nestkast in gebruik is genomen;
 - ii. agressief of gestrest (nestterritoriaal) gedrag wordt waargenomen;
 - e. lokgeluiden worden afgespeeld op een volume van 50-65 dB op één meter afstand van het beoogde nest;
 - f. een speaker dient op een hoogte van minimaal 3 meter geplaatst te worden, maar niet binnen 5 meter van een bestaand nest;
 - g. in de eerste twee weken na het starten van het lokprogramma dient minimaal twee keer per week een korte veldinspectie in de ochtend of avond uitgevoerd te worden op nestbezetting en nestterritoriaal gedrag (zie sub d). Automatisch monitoren hiervan is ook mogelijk door een time-lapse camera of bewegingssensor (PIR) op nestkastopeningen te richten.
15. De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen voor de gierzwaluw dient te worden gemonitord door de ecologisch deskundige (voorschrift 5) gezien de grote hoeveelheid aan aangetroffen nestplaatsen van deze soort. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor onderzoek naar nestverblijfplaatsen van de gierzwaluw in het meest recente Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12. Dit onderzoek dient met voldoende waarnemers uitgevoerd te worden. Uit de monitoring moet blijken of de gierzwaluw gebruik maakt van de voorzieningen als nestverblijfplaats. Met betrekking tot de monitoring gelden de volgende voorwaarden:
 - a. de monitoring van de tijdelijke voorzieningen dient uitgevoerd te worden in het eerste jaar dat de tijdelijke voorzieningen ingezet worden en nadat de huidige nestplaatsen niet meer beschikbaar zijn;
 - b. de monitoring van de permanente voorzieningen dient uitgevoerd te worden in het eerste, derde en vijfde jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen en functioneel zijn. Het eerste jaar van monitoring is het jaar waarin de permanente voorzieningen een volledig broedseizoen beschikbaar zijn;

- c. de resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar, te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
- I. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, de inzet van apparatuur, het aantal waarnemers en de waarnemingen en aantallen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - II. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen;
 - III. indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn, dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen, maar aan andere factoren;
 - IV. indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden de monitoringsverplichting eerder te beëindigen, of kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;
 - V. indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar eveneens te worden gemonitord. Indien deze de vergunningstermijn overschrijden, dient minimaal twee maanden voor deze datum een wijziging van de omgevingsvergunning te worden ingediend door de initiatiefnemer voor wat betreft de geldigheid ervan.

Gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw

16. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van aanwezige vleermuizen dient te worden voorkomen.
17. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen voor de aangevraagde soorten verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn;
 - b. de gewenningsperiode voor kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft één volledig kraamseizoen (15 mei tot en met 1 augustus); en
 - c. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - d. de broedperiode van de huismus en koude perioden in acht zijn genomen, de broedperiode van de huismus loopt van 1 maart tot en met 31 augustus; en
 - e. de broedperiode van de gierzwaluw in acht is genomen, welke loopt van 15 april t/m 31 augustus; en
 - f. indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare (broed)periode van de betreffende soort en functie zoals hierboven genoemd, en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 15 augustus 2024 hebben wij, van Stichting Vidomes, een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zoals opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag betreft schadelijke handelingen op een vogelrichtlijnsoorten en een habitatrichtlijnsoort, zoals opgenomen in artikel 11.37 en artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) ten behoeve van het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan woningen aan de Anna Blamanhove 33-100, J.C. Bloemhove 5-43, Coornherthove 1-30 en de Louis Couperushove 1-27 te Zoetermeer. De vergunning wordt gevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen zoals genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal voor wat betreft het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Bal voor wat betreft het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 1 oktober 2029.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Het verzoek, DSO, met kenmerk: 20240815 00309 000, van 15 augustus 2024 (ODH1141214);
- Activiteitenplan renovatie en energetisch verbeteren woningen Hovenbuurt 5017 Zoetermeer, TAUW bv, kenmerk: R002-1291023DEU-V02-hme-NL, 14 augustus 2024 (ODH1141212);
- Antwoorden op aanvullende informatie Hovenbuurt 5017, Tauw, N001-1291023DEU-V01-pws-NL, 20 juni 2025 (ODH1424421).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 26 september 2024 met zes weken verlengd.

Ontvankelijkheid

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is op 16 mei 2025 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 20 juni 2025 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Bal en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden met Vidomes en Tauw.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus en de gierzwaluw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus en de gierzwaluw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j, eerste lid, en artikel 8.74k, eerste lid van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- en de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Vidomes is voornemens om de woningen aan de Anna Blamanhove 33-100, J.C. Bloemhove 5-43, Coornherthove 1-30 en de Louis Couperushove 1-27 te Zoetermeer te renoveren en verduurzamen.

De werkzaamheden omvatten de renovatie en energetische verbetering van 156 woningen en bestaan uit het dakbeschot en dakpannen vervangen, extra isolatie aanbrengen inclusief nieuwe dakgoten, gevels isoleren door middel van aanbrengen spouwisolatie, houten geveldelen vervangen, woningtoegangstrappen van bovenwoningen vervangen en de kopgevels versterken door het aanbrengen van spouwankers en nieuw voegwerk. Ook vinden er werkzaamheden plaats aan de binnenzijde van de woningen, zoals het volledig elektrisch maken. De werkzaamheden starten na de bouwvak van 2026 (vanaf 22 augustus 2026) en duren ongeveer 1,5 jaar.

Waarschijnlijk beginnen de werkzaamheden bij de Coornherthove, daarna Louis Couperushove, J.C. Bloemhove en Anna Blamanhove. De woningen worden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen en vogels tussen 15 september 2025 en 1 oktober 2025. Tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden worden de vleermuis- en vogel-werende voorzieningen regelmatig gecontroleerd.

De werkzaamheden staan gepland te starten in september 2025 en duren naar verwachting tot uiterlijk 2027. Bij de aangevraagde vergunningperiode is rekening gehouden met eventuele uitloop van de werkzaamheden.

Schadelijke handelingen

Om te bepalen of een omgevingsvergunning in het kader van flora- en fauna-activiteiten benodigd is, heeft in 2023 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Gierzwaluw, het Kennisdocument Huismus (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2021). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Onder het dak aan de J.C. Bloemhove 22 is één nest aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de gevels van de Anna Blamanhoeve, J.C. Bloemhove en Louis Couperushove te Zoetermeer zijn in totaal 30 nesten aanwezig (zie Appendix II). Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Aan de Coornherthove 9 is een kraamverblijfplaats van 10 - 50 vleermuizen aanwezig. Aan de Anna Blamanhove 85, J.C. Bloemhove 28, J.C. Bloemhove 43 en de Louis Couperushove 12-13 zijn vier zomerverblijfplaatsen aanwezig. Er is aan de Anna Blamanhove 89 tot en met 108 één paarverblijfplaats aanwezig (zie Appendix II). Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven 'Activiteitenplan renovatie en energetisch verbeteren woningen Hovenbuurt 5017 Zoetermeer' van 14 augustus 2024 en de aanvullende gegevens van 20 juni 2025. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing onder ecologische begeleiding in de actieve en minst kwetsbare periode van de aangetroffen soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De uitvoering van deze maatregelen wordt geborgd door voorschrift 2. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek aangezien het gaat om het uitvoeren van renovatie en verduurzaming van bestaande woningen. Ecologisch gezien is er geen ander effect wanneer de woning ingepakt wordt of dat de spouwmuur wordt bijgevuld. Dit omdat in beide gevallen alle nest- en verblijfplaatsen verloren gaan. Een ander alternatief is het slopen van de woningen en nieuwe woningen plaatsen. Dit heeft ecologisch gezien hetzelfde effect op de nest- en verblijfplaatsen. Delen van de woningen niet aanpakken zorgt ervoor dat nest- en verblijfplaatsen behouden blijven. Met deze werkwijze kan echter geen echt duurzame en energetische verbetering worden gerealiseerd en is ook de stap naar gasloos niet te realiseren. Dit is daarom geen realistisch alternatief. Er zijn qua voornemen geen alternatieven die gunstiger uitpakken voor de aanwezige nest- en verblijfplaatsen van de soorten.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoerings- en monitoringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De vergunning is aangevraagd op grond van het belang het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

In opdracht van Vidomes is door Alphaplan in 2021 de vastgoedkwaliteit beoordeeld, waarbij op criteria op het aspect gezondheid de vastgoedkwaliteit als onvoldoende is beoordeeld (bijlage 3 in het bijbehorende activiteitenplan van TAUW bv). Het complex scoort onvoldoende ten aanzien van het binnenmilieu (mate van vocht, schimmels, tocht, behaaglijkheid, verse lucht), geluidhinder en de aanwezigheid van asbesthoudende bronnen. Op termijn kan het verslechterde binnenklimaat zorgen voor een verslechterde gezondheid van de bewoners. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in een gebouw en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen, zoals astma en reumatische aandoeningen (RIVM, 2015). Het terugdringen van vochtproblemen en verbetering van de kwaliteit van het binnenmilieu, kan de ziektelast verkleinen. De uit te voeren werkzaamheden komen dan ook de gezondheid van de bewoners ten goede. Hiermee zijn de voorgenomen werkzaamheden 'in het belang van de volksgezondheid'.

Koepelorganisatie Aedes heeft mede namens Vidomes Nationale prestatieafspraken (NPA) gemaakt met de Rijksoverheid (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022). In 2030 moeten er 450.000 aardgasvrije corporatiewoningen zijn en moeten er 675.000 corporatiewoningen toekomst klaar geïsoleerd zijn. Vidomes levert met het realiseren van de opgave Hovenbuurt 5017 (156 woningen) een bijdrage aan deze landelijke doelstellingen. Om de woningen gasloos te verwarmen, is het noodzakelijk maatregelen te nemen om de isolatie van de gevels, de kozijnen en het dak sterk te verbeteren. De woningen worden volledig elektrisch gemaakt, waardoor de energierekening van bewoners gereduceerd wordt en de betaalbaarheid van de woningen toeneemt. De voorgenomen werkzaamheden dragen daardoor bij aan het landelijk beleid om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te brengen om de beoogde stikstofdoelen te behalen en klimaatverandering met als gevolg een stijgende zeespiegel tegen te gaan.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Huismus

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één nestplaats van de huismus verloren. Uiterlijk 15 februari 2025 worden twee tijdelijke nestkasten van het type HMT1 gerealiseerd aan de gevels van de woningen rondom het plangebied, maar buiten de verstoringcontour van de werkzaamheden (zie Appendix III). In de permanente situatie worden twee nestvoorzieningen ingebouwd in de gevels van de woningen in het plangebied waar de werkzaamheden zijn afgerond (zie Appendix IV). Dit wordt uitgevoerd conform het geldende Kennisdocument Huismus van BIJ12. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode wordt het nest ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door potentiële nestopeningen met vulschuim en weringborstels dicht te stoppen. Onder andere worden de openingen naar het dak toe (via de dakgoot), maar ook eventuele andere geschikte openingen en broedlocaties dicht gemaakt. Het ongeschikt maken kan alleen bij temperaturen boven de 0 °C, omdat huismussen de nestplaatsen als schuilplaats kunnen gebruiken tijdens vorst. Het ongeschikt maken gebeurt onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.

Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12).

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie(s) van de huismus. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Zoetermeer. De aangetroffen nestplaats in het plangebied maakt onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de kolonie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan 30 nestplaatsen van de gierzwaluw verloren. Op 12, 13 en 14 februari 2025 zijn 90 tijdelijke nestkasten van het type 'GZTH1' van Unitura gerealiseerd aan de gevels van woningen rondom het plangebied, maar buiten de verstoringsscontour van de werkzaamheden (zie Appendix III). In de permanente situatie worden 90 permanente voorzieningen ingebouwd van het type 'IB GZ 03' van Vivara pro of een vergelijkbare houtbetonnen kast in de gevels van de woningen in het plangebied waar de werkzaamheden zijn afgerond (zie Appendix IV). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de 30 nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat gierzwaluwen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door potentiële nestopeningen met vulschuim en weringborstels dicht te stoppen. Onder andere worden de openingen naar het dak toe (via de dakgoot), maar ook eventuele andere geschikte openingen en broedlocaties dicht gemaakt. Kantpannen worden ongeschikt gemaakt met exclusion flaps en vulschuim. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). Daarnaast dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gierzwaluw, zoals vastgelegd in voorschrift 5.

Monitoring van de effectiviteit van de genomen maatregelen kan worden opgelegd door het bevoegd gezag bij projecten met een grote impact op de gierzwaluwpopulatie, Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). Gezien de grootte van de aangetroffen hoeveelheid nestplaatsen in het plangebied dienen de permanente voorzieningen gemonitord te worden om te borgen dat geen verslechtering van de regionale staat van instandhouding optreedt. Indien de tijdelijke en permanente voorzieningen niet effectief of functioneel blijken is er gezien het belang van de grote hoeveelheid nestplaatsen een reële kans op verslechtering van de regionale staat van instandhouding. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar de gierzwaluw uit het meest recent geldende Kennisdocument (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de gierzwaluw gebruik maakt van de tijdelijke en permanente voorzieningen. De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in de eerste broedperiode na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de tijdelijke/permanente voorzieningen. De resultaten van de monitoring dienen vóór 1 november van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). Indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie. Indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord. Als blijkt dat de alternatieve voorzieningen voldoende in gebruik zijn genomen, kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen. Het voorgaande hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie(s) van de gierzwaluw. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

De gierzwaluw is honkvast en een semi koloniebroeder en komt op geluiden van andere gierzwaluwen af, maar heeft ook sterk nestterritoriaal gedrag. Het afspelen van lokgeluiden draagt bij aan de effectiviteit van alternatieve voorzieningen en verhoogt de vindkans van een alternatieve voorziening voor zoekende dieren. Door de roep van volwassen vogels ('screaming' of roepschreeuw) af te spelen worden vogels naar een nieuw habitat gelokt. De oudere dieren komen veelal in de tweede of derde week van mei terug in Nederland en de jonge dieren pas in de derde week van juni. De dieren zijn het meest actief rond het nest in de vroege ochtend en vroege avond bij droog weer. In de ochtend inspecteren ze nestplaatsen, zoeken ze partners en maken ze roepvluchten langs gebouwen. Afspelen van lokgeluiden tussen half mei tot half juni en uiterlijk 15 juli, vooral wat later op de ochtend en in de vroege middag van ca. 8:00 tot 13:00 uur waarbij tussen 9:00 en 12:00 een piekrespons is aangetoond, heeft dus het meeste effect. Bij regen dienen geen lokgeluiden afgespeeld te worden omdat de vogels dan minder actief zijn door een lager aanbod in insecten.

Door een veldspeaker op voldoende hoogte (minimaal 3 meter hoogte) te plaatsen en op lege kastenclusters te richten, wordt een bereik van circa 50 tot 80 meter in een bebouwde omgeving en maximaal 200 meter in een open omgeving behaald. Hierbinnen worden de vogels uitgenodigd het nieuwe habitat te verkennen.

Zodra uit de veldinspecties of automatische monitoring blijkt dat de lokgeluiden agressief of nestterritoriaal gedrag opwekken of als een nestkast in gebruik is genomen, dient het afspelen van lokgeluiden te stoppen om de dieren niet te storen. De speaker kan dan desgewenst opnieuw geplaatst worden in het plangebied binnen bereik van nog enkel lege onbezette kasten. Dit camerabeeld of sensorsignaal kan gekoppeld worden aan een sms- of emailmelding.

Er is sprake van een bezet nest als minimaal drie opeenvolgende avonden vogels actief roepen bij dezelfde kast of dagelijkse vliegbewegingen in en uit de kast vóór zonsopkomst of na zonsondergang worden bespeurd. Langer afspelen kan averechts werken vanwege nestconcurrentie van de al aanwezige gierzwaluwen die stress of verhoogde agressie van de geluiden kunnen ervaren. Met name in de broedfase kan dit leiden tot verlating van het nest of fysieke conflicten en daarmee beschadiging van eieren of jongen als dit bij een bezet nest gebeurt als zoekende dieren een bezet nest indringen. Ook een te hoog volume of lang ononderbroken afspelen kan een versturende werking hebben. Het volume dient maximaal 65 dB te zijn op 1 m afstand. De roep van gierzwaluwen is ongeveer 60-65 dB op korte afstand.

Een teken dat vogels zich bedreigd voelen is het langdurig cirkelen of juist mijden van de nestkast in ochtend en avond, agressief gedrag bij kastopening, fysiek conflict tussen vogels, verhoogde activiteit vlak na lokgeluid, luid alarmgeroep, herhaald roepen bij de nestkast, aanvliegen maar de vlucht afbreken, schichtige vluchtbewegingen en/of hangen aan kastopeningen. In de voorschriften is het gebruik van lokgeluiden opgenomen.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Zoetermeer. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één kraamverblijfplaats, vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, met mogelijk milde winterfunctie, verloren. Op 12, 13 en 14 februari 2025 zijn twintig tijdelijke vleermuiskasten van het type 'VMTH1' van Unitura gerealiseerd aan de gevels van woningen rondom het plangebied, maar buiten de verstoringscontour van de werkzaamheden (zie Appendix III), ter compensatie voor de 4 zomerverblijfplaatsen en de paarverblijfplaats. Daarnaast worden in dit project vier grote alternatieve kasten geplaatst ter compensatie voor de kraamverblijfplaats, van het type VMT3 van Unitura (of vergelijkbaar) (zie Appendix III). In de permanente situatie worden twintig kleine en vier grote vleermuiskasten ingebouwd in de gevels van de woningen in het plangebied waarbij de werkzaamheden zijn afgerond (zie Appendix IV). Dit wordt uitgevoerd conform de eisen uit het geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare perioden worden de kraamverblijfplaats, vier zomerverblijfplaatsen en paarverblijfplaats ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps op open stootvoegen, in dakranden en op andere openingen die naar verblijfplaatsen kunnen leiden. Resterende onderdelen van openingen worden ongeschikt gemaakt door het plaatsen van vulschuim. Het ongeschikt maken gebeurt onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Monitoring van de effectiviteit van de genomen maatregelen ten aanzien van de kraamverblijfplaatsen kan worden opgelegd door het bevoegd gezag bij projecten met een grote impact op de vleermuispopulatie, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Gezien de grootte van de kraamverblijfplaatsen in het plangebied dienen de permanente voorzieningen gemonitord te worden om te borgen dat geen verslechtering van de regionale staat van instandhouding optreedt. Indien de tijdelijke en permanente voorzieningen niet effectief of functioneel blijken, is er gezien het belang van de kraamverblijfplaatsen een reële kans op verslechtering van de regionale staat van instandhouding. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar gewone dwergvleermuis uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de tijdelijke en permanente voorzieningen. De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in de eerste actieve periode na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de tijdelijke en permanente voorzieningen. De resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). Indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie. Indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord.

Als blijkt dat de alternatieve voorzieningen voldoende in gebruik zijn genomen door de aangetoond zijn, kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen. Het voorgaande hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie(s) van de gewone dwergvleermuis. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Zoetermeer. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt vanwege onomkeerbare gevolgen binnen vier weken in werking vanaf de dag na bekendmaking en is geldig tot en met 1 oktober 2029.

Appendix I kaart van het plangebied

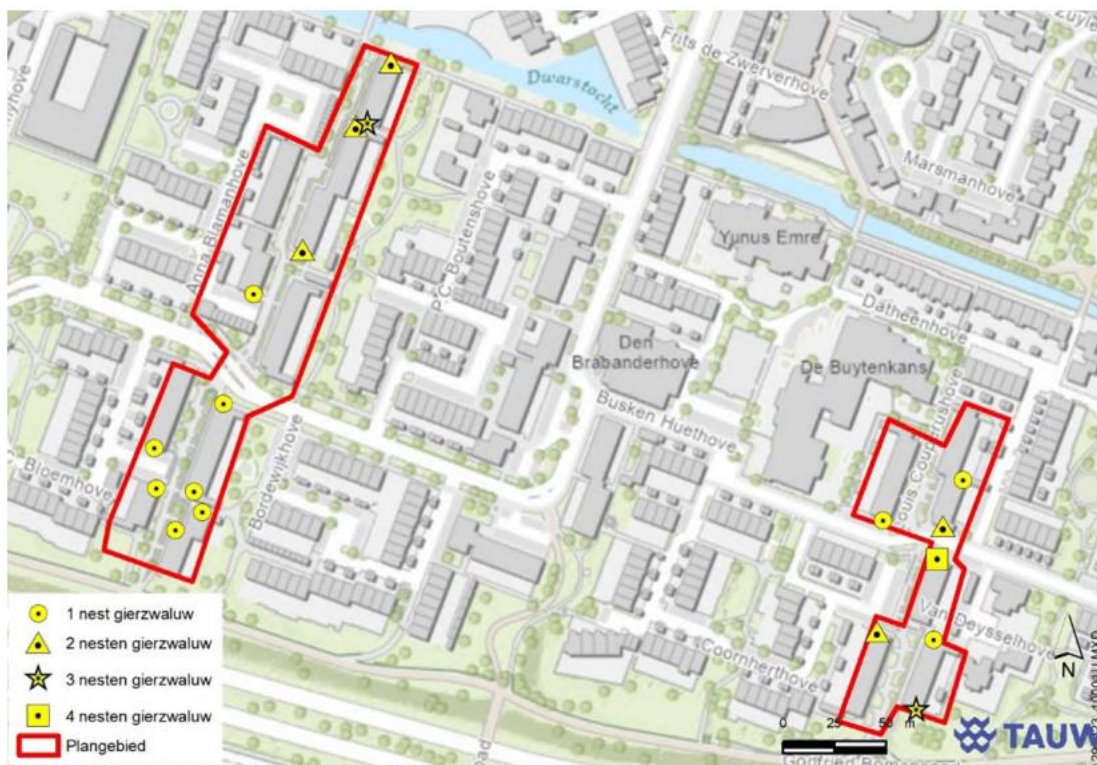

Figuur 1 Ligging plangebied (links 'Deelgebied west' en rechts 'Deelgebied oost')

Appendix II Aangetroffen nest- en verblijfplaatsen

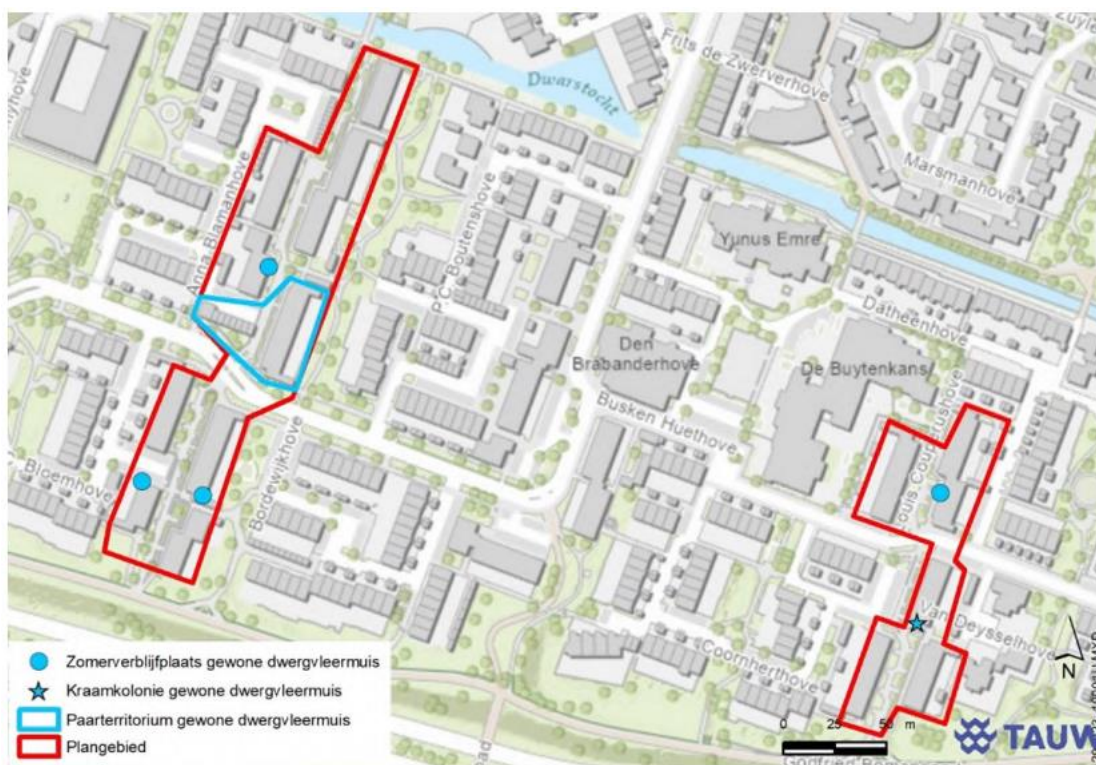
Figuur 2 Aangetroffen nestplaats van huismus in het plangebied

Figuur 3 Aangetroffen nestplaatsen van gierzwaluw in het plangebied

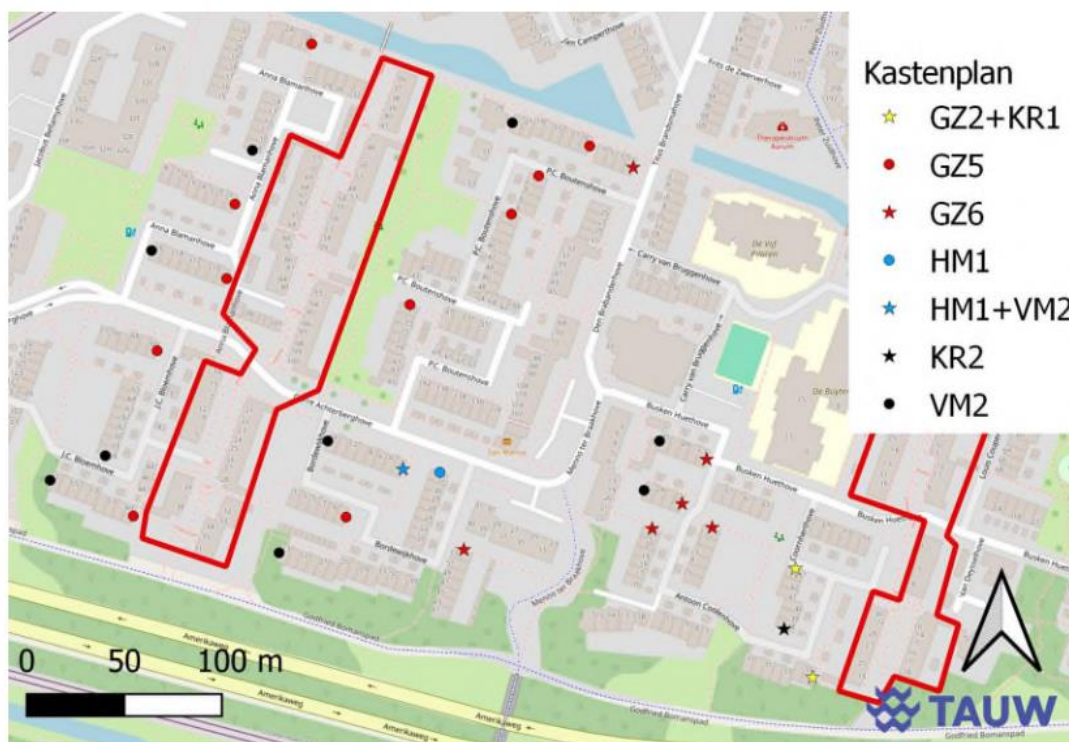
Tabel 1 Type en aantal nestplaatsen van gierzwaluw in het plangebied

Type verblijf	Soort	Locatie	Aantal nesten
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordgevel woningblok Anna Blamanhove 33 – 41	2
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok Anna Blamanhove 33 – 41	3
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordgevel woningblok Anna Blamanhove 42 – 59	2
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok Anna Blamanhove 42 – 59	2
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok Anna Blamanhove 80 – 88	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordgevel woningblok J.C. Bloemhove 17 – 28	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok J.C. Bloemhove 17 – 28	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok J.C. Bloemhove 1 – 16	1
Nestplaats	Gierzwaluw	J.C. Bloemhove 43	1
Nestplaats	Gierzwaluw	J.C. Bloemhove 32	1
Nestplaats	Gierzwaluw	J.C. Bloemhove 34	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordelijke tussenkopgevel woningblok Louis Couperushove 1 – 15	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok Louis Couperushove 1 – 15	2
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok Louis Couperushove 16 – 27	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordgevel woningblok Coornherthove 1 – 9	4
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordgevel woningblok Coornherthove 10 – 18	1
Nestplaats	Gierzwaluw	Zuidgevel woningblok Coornherthove 10 – 18	3
Nestplaats	Gierzwaluw	Noordgevel woningblok Coornherthove 19 – 30	2

Figuur 4 Aangetroffen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het plangebied

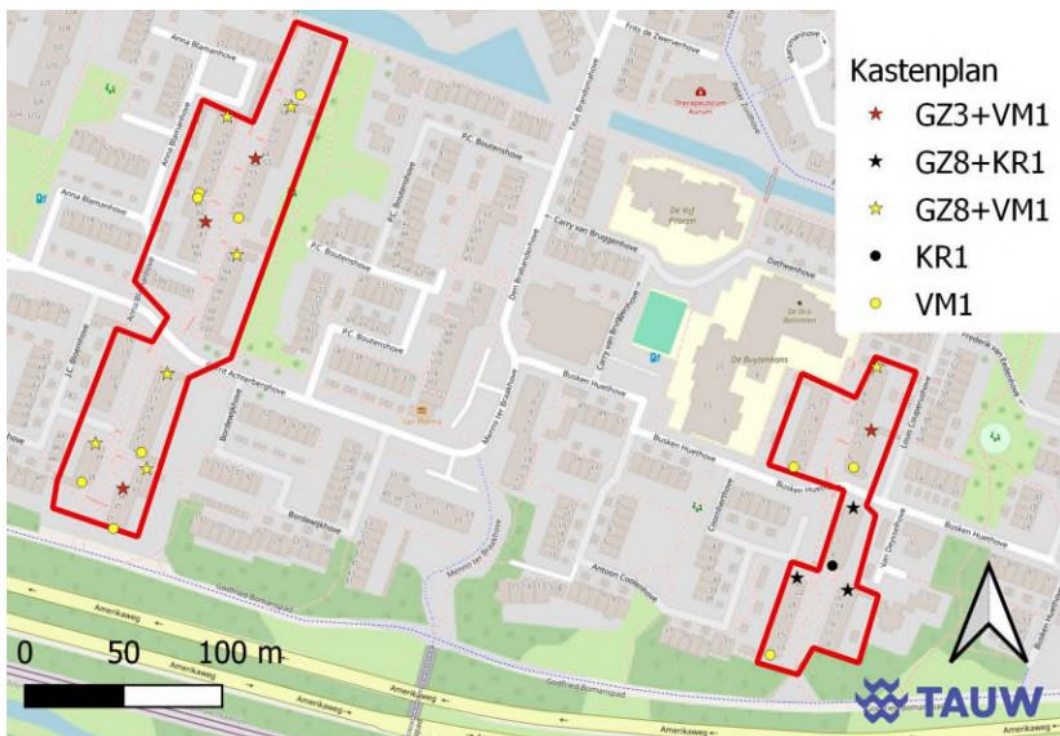
Appendix III tijdelijke voorzieningen

Figuur 5 Locaties van tijdelijke voorzieningen van huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis rondom het plangebied

Appendix IV Permanente voorzieningen

Figuur 6 Locaties van de permanente voorzieningen van de huismuis, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis in het plangebied